

PRÁVNÍ RÁDCE

15. 12. 2011
číslo 6

ELEKTRONICKÝ NEWSLETTER MĚSÍČNÍKU PRÁVNÍ RÁDCE
VYDÁVÁ ECONOMIA, A.S., V EXKLUZIVNÍ SPOLUPRÁCI S ATLAS consulting spol. s r.o.

NÁZOR

Měkké dárky a tvrdá realita

Vážení čtenáři,

děkuji vám za přízeň, kterou věnujete našemu elektronickému zpravodaji. Dovolte mi, abych vám v tomto (letošním posledním) čísle představila Institut pro veřejnou správu Praha (dále jako Institut), který je státní příspěvkovou organizací zřízenou Ministerstvem vnitra České republiky a jeho hlavním polem působnosti je poskytování vzdělávání úředníkům a zaměstnancům ve veřejné správě. Úředníkům územních samosprávních celků nabízí Institut prostřednictvím akreditovaných vzdělávacích programů vzdělání, které jim ukládá zákon o úřednících – připravuje je na zkoušku zvláštní odborné způsobilosti a je zároveň jedinou institucí autorizovanou k vydávání osvědčení o složení takové zkoušky.

Pro zájemce z veřejné správy, ale i řad široké veřejnosti Institut organizuje semináře a konference na aktuální témata týkající se veřejné správy, legislativních změn v nejrůznějších oblastech, etických otázek či např. rozvoje osobnosti a profesní dovednosti. V případě zájmu ze strany konkrétního úřadu či organizace je Institut schopen upravit nabízenou vzdělávací akci, kterou má možnost pořádat ve svém vzdělávacím středisku v Benešově, klientovi na míru. I o těchto akcích jsme odhodláni vás nadále průběžně informovat.

Adventní období je již tradičně dobou hektickou ať již na poli pracovním (ve všech firmách se připravují plány na další rok) či osobním (ve formě urputného shánění dárků). Tradičně se (dle aktuálního průzkumu) nejmenší oblibě těší tzv. měkké dárky (tedy převážně oblečení), což jde ruku v ruce s tvrdými škrty ve všech firmách (ekonomické výsledky jsou více než kdy jindy prioritní) a legislativními změnami, které byly letos schváleny a jejich realizace nás v příštím roce čekají. Dopady budou citelné téměř ve všech právních odvětvích a Právní rádce je připraven přinášet zavčas dostatek informací o všech potřebných praktických důsledcích, implikacích a aplikacích.

Přeji vám za celou redakci Právního rádce a vydavatele newsletteru krásné Vánoce a šťastné a úspěšné vykročení do roku 2012.

JUDr. MgA. Adéla Čermáková Vlčková
šéfredaktorka

ZÁKONY

Novela zákona o přeměnách obchodních společností a družstev

Zákon č. 355/2011 Sb. ze dne 27. 10. 2011, kterým se mění zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

Tato velmi rozsáhlá novela je především projevem transpozice směrnice EP a Rady 2009/109/ES, jejímž cílem je snížení administrativní zátěže kladené na společnosti tak, aby došlo ke zvýšení jejich konkurenceschopnosti, do českého právního řádu. Vedle toho je zde snaha řešit některé problematické body dosavadní právní úpravy, které se za dobu účinnosti zákona v praxi objevily. Ty se týkají např. přeshraničních přeměn, plynou z nejednotnosti terminologie zákona a z chybných odkazů, z neexistence úpravy některých procesů či z jejich nadbytečné složitosti. Dle důvodové zprávy se novela zaměřuje také na místa, jejichž výklad činil doposud obtíže, a reaguje na rozhodnutí ESLP Kohlhofer a Minarik proti České republice, kterým měl soud deklarovat nesouladnost české právní úpravy s Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod především co se nemožnosti účastníků řízení věcně projednat všechny námítky společníků proti přeměně a jejímú zápisu do obchodního rejstříku týče.

Vedle uvedeného zákona o přeměnách obchodních společností a družstev zákon novelizuje také občanský soudní řád, zákon o živnostenském podnikání, obchodní zákoník, zákon o účetnictví, zákon o daních z příjmů, zákon o dluhopisech a zákon o evropské společnosti. *Zákon nabývá účinnosti dnem 1. 1. 2012.*

V aktuálním čísle měsíčníku

Právní rádce

mimo jiné najdete:

BILANČNÍ ROZHOVOR
S MINISTREM SPRÁVEDLNOSTI
JIŘÍM POSPÍŠILEM

NEJVĚTŠÍ ZMĚNY
V ZÁKONÍKU PRÁCE

VYZNEJTE SE V DANÍCH
I PŘÍŠTÍ ROK

DO JAKÉ VÝŠE JE SMLUVNÍ
POKUTA JEŠTĚ PŘÍMĚŘENÁ?

TRESTNÍ ODPOVĚDNOST PRÁVNICKÝCH
OSOB – ANO, ČI NE?

MÍSTO ZNALECKÝCH POSUDKŮ ODBORNÁ
VYJÁDRĚNÍ

Ukázkové číslo ZDARMA a předplatné:
tel. 800 110 022, www.PravniRadce.cz

NOVINKY

ČR blíž k přímé volbě prezidenta

Celkem 159 poslanců z přítomných 192 ve středu hlasovalo ve třetím čtení pro vládní návrh ústavního zákona, který mění Ústavu ČR tím způsobem, že zavádí přímou volbu prezidenta republiky. Nyní bude o tomto návrhu rozhodovat Senát.

Plzeňská práva volí děkana

Akademický senát Fakulty právnické Západočeské univerzity v Plzni stanovil na svém pondělním jednání, že navrhopvat kandidáty na funkci děkana této fakulty bude možné mezi 13. prosincem a 5. lednem (do 12 hodin), 1. kolo volby by mělo předběžně následovat 23. ledna. Jména kandidátů na funkci uvolněnou rezignací Květoslava Růžičky budou prezentována 9. ledna. Fakultu dočasně povede proděkan pro vědu a výzkum Vilém Knoll.

Ombudsman o ideologii strachu

Veřejný ochránce práv Pavel Varvařovský varoval na úterní konferenci Působení ombudsmana k ochraně základních práv a svobod, kterou pořádal jeho úřad spolu se Senátem Parlamentu ČR, před postupným ubíráním práv a před „ideologií strachu“, v jejímž důsledku se tak děje (ubírání práv je zdůvodňováno právě strachem z něčeho, např. z terorismu). Varvařovský, který se stal veřejným ochráncem práv v září loňského roku a v minulosti byl například soudcem Ústavního soudu, ve svém úvodním vystoupení také zmínil, že ještě nikdy nezažil tak hektických 15 měsíců, jako po svém nástupu do úřadu.

PERSONÁLIE

KŠB rozšiřuje tým advokátů

Advokátní kancelář Kocián Šolc Balaščík (KŠB) posílila tým advokátů o Petra Sedlatě-

(Pokračování na stránce 2)

Novela obchodního zákoníku

Zákon č. 351/2011 Sb. ze dne 27. 11. 2011, kterým se mění zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

Zákonodárce přijatou novelou sledoval především příznivé dopady do podnikatelského prostředí a počítá s jejími ekonomickými přínosy. V důvodové zprávě k novele za jeden z nejdůležitějších cílů označil nastavení jednodušších pravidel pro formální ukončení činnosti podnikatelů, které reálně zapsanou činnost nevykonávají nebo se kterými není možné komunikovat. Cílí tak především na podnikatele, kteří mají zapsány sídla či místa podnikání v prostorách, k jejichž užívání nemají právní důvod, když možnosti osob, které mají skutečný právní důvod k užívání těchto prostor, bránit se takovému stavu byly doposud omezené. Hodnota prostor, v nichž má podnikatel, jehož činnost není zřejmá a není možné s ním komunikovat, zapsáno sídlo nebo místo podnikání, je pak značně snižena. Zákonodárce počítá s tím, že přijatá novela pomůže takové negativní ekonomické dopady současného stavu odstranit. Vedle dalších změn má novela také ambici odstranit některé nejasnosti a výkladové problémy, které sebou do právní úpravy přinesla transpozice směrnic EP a Rady 2006/68/ES a 2007/36/ES realizovaná prostřednictvím novelizačních zákonů č. 215/2009 Sb., respektive č. 420/2009 Sb. Kromě obchodního zákoníku zákon novelizuje také živnostenský zákon a zákon o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí. *Zákon nabývá účinnosti dnem 1. 1. 2012.*

Novela zákona o zápisech vlastnických práv k nemovitostem

Zákon č. 349/2011 Sb. ze dne 26. 10. 2011, kterým se mění zákon č. 265/1992 Sb., o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

Novela má dle důvodové zprávy ambici vyřešit několik dílčích nedostatků, na jejichž odstranění čeká zejména realitní a bankovní sektor. Odstraněn má být neduh spočívající v možnosti podávat zjevně neúspěšné žaloby na určení vlastnického práva k nemovitosti či na neplatnost právního úkonu, na základě kterého má k převodu práva dojít, s cílem dosáhnout přerušení vkladového řízení až do vydání pravomocného rozhodnutí soudu. S těmito praktikami směřujícími k poškození konkurence se bylo dle důvodové zprávy možné setkat. Má dojít ke korekci úpravy podávání žalob proti zamítavým rozhodnutím katastrálních úřadů o vkladu práv, která dosud mohla způsobovat duplicitní zápisy práv pro různé osoby či znehodnocení nemovitostí zástavními právy či věcnými břemeny, očekává se také vyřešení problému starých zástavních práv převzatých z pozemkových knih. Nadto zákon vytváří základ pro elektronickou komunikaci s úřadem podáváním návrhů na zahájení řízení o povolení vkladu práv k nemovitostem prostřednictvím standardizovaného formuláře, který stanoví Český úřad zeměměřičský a katastrální vyhláškou. Zákonodárce si tedy kladl za cíl vyřešit novelou několik velmi rozličných problémů, kterými byla dosavadní právní úprava zatížena. Vedle toho dochází k novelizaci zákona o správních poplatcích, kdy jsou dosavadní poplatky vztahující se k řízení před katastrálním úřadem upravené v položce 120 sazebníku zvýšeny na dvojnásobek. Např. přijetí návrhu na zahájení řízení o povolení vkladu do katastru nemovitostí bude nově zpoplatněno částkou 1000 Kč oproti dosavadním 500 Kč. Zákonodárce to zdůvodňuje jednak skutečností, že od roku 1994 nebyl tento poplatek zvýšen, jednak odkazuje na právní úpravy několika evropských zemí, v nichž jsou správní úkony katastrálních úřadů zpoplatněny řádově vyššími sazbami. *Zákon nabývá účinnosti dnem 1. 1. 2012.*

Zdroj: CODEXIS®

JUDIKÁTY

Vztah mezi obchodní společností a jejím orgánem

Dne 3. 11. 2011 vydal Nejvyšší soud rozsudek sp. zn. 29 Cdo 1564/2010, v němž posuzoval právní režim půjčky akcií členům představenstva. Otázku, zda taková půjčka spadá do režimu obchodního nebo občanského zákoníku NS zodpověděl ve prospěch obchodního zákoníku, jelikož jde o vztah mezi obchodní společností a jejím orgánem, resp. členem jejího orgánu. V tomto rozhodnutí se soud důkladně zabývá otázkou, co je vztah mezi obchodní společností a jejím orgánem. Podle NS jde o vztahy, které vybočují z běžných obchodních vztahů, které souvisejí alespoň v širším slova smyslu s výkonem funkce v takovém orgánu a do kterých by společnost ve vztahu k jiné osobě, než k osobě vykonávající funkci orgánu, nevstoupila. *Více na <http://codexisuno.cz/01N>.*

Náležitosti smlouvy o převodu práv a povinností v bytovém družstvu

Dne 19. 10. 2011 vydal Nejvyšší soud rozsudek sp. zn. 31 Cdo 271/2010, v němž vykládá podstatné náležitosti smlouvy o převodu práv a povinností v bytovém družstvu jakožto smlouvy nepojmenované. Za podstatné náležitosti soud považuje řádnou identifikaci účastníků smlouvy a bytového družstva, určení (rozsahu) převáděných práv a povinností spojených s členstvím v bytovém družstvu, určení, zda jde o převod úplatný, či bezúplatný a v případě úplatnosti převodu rovněž stanovení ceny, nebo způsobu jejího určení. Určení hodnoty družstevního podílu ani dohodu o způsobu vzájemného vypořádání smluvních stran za podstatné náležitosti nepovažuje. *Více na <http://codexisuno.cz/01K>.*

Komplexní právní informační systém pokrývající problematiku národní i evropské legislativy a judikatury, včetně souvisejících informací.

- Legislativa České republiky a Evropské Unie
- Judikatura České republiky, Evropského soudního dvora a Evropského soudu pro lidská práva
- Literatura

ATLAS CONSULTING
www.atlasconsulting.cz

(Pokračování ze stránky 1)

ho. Petr Sedlatý působí v KŠB již čtyři roky, začal v roce 2007 jako právní asistent, poslední tři roky byl advokátním koncipientem.

K jeho specializacím patří zejména oblast nemovitostí a stavebního práva. Věnuje se dále též závazkovému právu a právu obchodních společností. Je absolventem Fakulty právnické Západočeské univerzity v Plzni a členem České advokátní komory. Právní služby poskytuje v českém a anglickém jazyce. S téměř sedmdesáti právními a daňovými specialisty a s kanceláři v Praze, Karlových Varech a Ostravě je tak KŠB jednou z největších advokátních kanceláří v ČR.

Barbara Duksová – nová posila týmu ostravské pobočky MT Legal

Barbara Duksová rozšířila tým právníků advokátní kanceláře MT Legal v Ostravě. Specializuje se na oblast veřejných zakázek a PPP projektů. Barbara Duksová je absolventkou Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Svou profesní kariéru zahájila jako advokátní koncipientka v ostravské advokátní kanceláři. Následně

působila ve funkci asistentky předsedy a tiskové mluvčí Krajského soudu v Ostravě a také na pozici podnikový právník junior v obchodní společnosti zabývající se poradenstvím a konzultační činností v oblasti zadávání veřejných zakázek. V rámci své praxe v justici úspěšně složila odbornou justiční zkoušku a hovoří anglicky a francouzsky.

(Pokračování ze stránky 2)

Moderační právo soudu při rozhodování o nákladech řízení

Dne 3. 11. 2011 vydal Ústavní soud nálezný sp. zn. III. ÚS 3645/10, v němž zkoumal zdůvodnění odmítnutí moderačního práva dle § 150 OSŘ. Před prvním jednáním ve věci samé, v době směřování soudem k smírnému vyřešení věci, byly žalovaným vzneseny procesní námitky, načež stěžovatelka vzala žalobu zpět. Vzhledem k tomu, že stěžovatelka byla invalidní důchodkyně uplatňující náhradu škody na zdraví způsobené zdravotnickým personálem, nebyla dle § 150 OSŘ žalovanému přiznána odměna právního zástupce ve výši 35 tisíc Kč, jelikož se to soudu jevílo jako nespravedlivé a tvrdé. Odvolací soud však shledal, že „okolnosti uvedené v odůvodnění napadeného rozhodnutí samy o sobě nemohou být podle názoru odvolacího soudu důvodem pro aplikaci mimořádného ust. § 150 OSŘ“, a náklady žalovanému přiznal. Ústavní soud, aniž by se zabýval oprávněností použití § 150 OSŘ, shledal toto odůvodnění nedostačujícím a rozhodnutí zrušil. *Více na <http://codexisumo.cz/010>.*

Zdroj: CODEXIS®

ROZHOVOR

Občanský zákoník není zákon pro zákon

Přinášíme vám ukázkou z bilančního rozhovoru s ministrem spravedlnosti ČR Jiřím Pospíšilem „Mluvme i o zrušení vrchních soudů“. Pospíšil shrnuje letošní dění v oblasti práva a nabízí i určitý výhled do budoucna.

Pane ministře, jedním z nejdůležitějších zákonů letošního roku je určitě nový občanský zákoník. Jaká od něho máte osobně očekávání?

Nový občanský zákoník není jenom nejdůležitějším zákonem tohoto roku, ale je to v zásadě největší legislativní dílo v novodobé české historii. Je to zcela klíčový zákon, na němž se pracovalo přes 11 let. Je to zákoník, který ovlivní život každého občana, protože upravuje veškeré civilní právní vztahy, jež občan uzavírá nebo jejichž účastníkem je takřka od narození do smrti. Považuji nový občanský zákoník opravdu za historickou záležitost, odstříhneme se jím od komunistického práva - dosud platí zákoník z roku 1964 - které výrazně deformovalo klasické civilní právo.

Očekávám, že lidé budou lépe chráněni ve svých právech. Budou mít mnohem více možností, jak disponovat se svým majetkem, jak řešit otázky dědění, jak vstupovat do právních vztahů. Jinými slovy tento zákon výrazně zkvalitní právní život každého občana. Myslím si, že normální lidé nový občanský zákoník výrazně ocení.

Často se mluví o tom, že nový občanský zákoník má svá pro a proti. Pokud bychom zatím zůstali u těch pozitivních věcí, co považuje v tomto ohledu za jeho nejdůležitější ustanovení?

Nový zákoník napravuje celou řadu problémů toho současného. Řeší nynější nedostatky dědického práva. Dnes například nemůžete řešit rodinné situace dědickými smlouvami, nemůžete odkázat jednu konkrétní věc. Zvyšuje náhradu škody za poškození zdraví, za zničenou věc, za zkaženou dovolenou a za řadu dalších věcí. Náhrady, které se dnes v České republice vyplácejí podle platného občanského práva na základě rozsudků civilního soudu jsou směšné a nesrovnatelné s těmi, co se vyplácejí v zahraničí. Zvláště citlivé je to v případech poškození zdraví.

Občanský zákoník řeší problémy, které se dotýkají občanů s různými zdravotními problémy. Bude možné si zvolit opatrovníka, například když budete trpět duševní nemocí s progresí a bude zřejmé, že v určitém období přijdete o svéprávnost, budete si moci ještě při plném nebo výrazném zdraví upravit své právní poměry do budoucna.

Takto bych mohl jmenovat desítky a desítky nových institutů, které mají země na západ od nás - Německo, Rakousko a jiné - a naše civilní právo je nezná. Není to zákon pro zákon. Je to zákon, který výrazně zkvalitní právní život každého občana.

Najdou se v novém občanském zákoníku podle Vašeho názoru i nějaká vyslovená negativa, dopustíte-li se takového hodnocení s ohledem na v současnosti platnou úpravu?

Každé lidské dílo má i určitá negativa. Jsem ale přesvědčen, že jich je velmi málo, teprve se ukáží v praxi, a že pozitiva jednoznačně převažují. To, že v něm není mnoho sporných momentů ukazuje například to, že ve druhém čtení zákona, který má přes tři tisíce paragrafů, poslanci načteli jenom několik drobných pozměňovacích návrhů, myslím, že šest nebo sedm. Výsledek je jasným důkazem toho, že odborná debata došla po 11 letech svého konce a že tento zákon je opravdu zralý na to, aby byl schválen.

Jan Januš (foto: René Volfík)

Celý rozhovor si můžete přečíst v aktuálním čísle Právní rádce, které vychází 15. 12. 2011.

KALENDÁRIUM

• **Veřejné zakázky pro začátečníky** (26. 1. 2012, Praha) – cílem je seznámit účastníky se základními zásadami zadávání veřejných zakázek (transparentnost, rovný přístup, nediskriminace), objasnit související základní pojmy (veřejná zakázka, veřejný dotovaný a sektorový zadavatel, dodavatel, předpokládaná hodnota veřejné zakázky, zadávací řízení), ozřejmit přezkumné řízení, poskytnout platformu pro výměnu zkušeností.

• **Judikáty k agendě památkové péče** (26. 1. 2012, Praha) – cílem vzdělávacího programu je seznámit posluchače se zajímavými judikáty z oblasti památkové péče, které mohou být analogické ke sporům řešeným v praxi účastníky kurzu. Judikáty poskytují vzhled do uvažování soudů v této oblasti a mohou být určitým vodítkem a poučením v případných sporech.

• **Vybraná ustanovení správního řádu v praxi živnostenských úřadů** (2. 2. 2012, Praha) – kurz pomůže účastníkům správně aplikovat znalosti správního řádu při výkonu správních činností v oblasti správy živnostenského podnikání, a to pod vedením zkušených lektorů.

• **Novela zákoníku práce** (2. 2. 2012, Praha) - vzdělávací program si klade za cíl seznámit posluchače se změnami v zákoníku práce a s jejich dopadem do každodenní praxe pracovněprávních vztahů.

• **Novela zákona o DPH pro státní správu a územní samosprávu z pohledu účetnictví** (3. 2. 2012, Praha) – kurz se snaží přehledným a srozumitelným způsobem seznámit cílovou skupinu s novelizací zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (s ohledem na aplikaci v podmínkách státní správy a územní samosprávy).

• **Zatřídění a odepisování majetku** (8.–10. 2. 2012, Benešov) – cílem je seznámit s aktuální právní úpravou zatřídění majetku podle vyhlášky č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky.

• **Zákon o obcích v kostce** (20.–21. 2. 2012, Benešov) – cílem programu je seznámit cílovou skupinu s hlavními principy zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a s obsahem právní úpravy obsažené v tomto zákoně. Posluchači získají základní informace potřebné pro jeho aplikaci a bude jim poskytnuta platforma pro výměnu zkušeností a příkladů dobré praxe. Program je určen všem, kteří mají potřebu získat rámcový přehled o základních aspektech tohoto zákona.

Všechny kurzy pořádá Institut pro veřejnou správu Praha a informace je možné získat na adrese www.institutpraha.cz/nabidka-kurzu.